

MULGI VALLA LEHT

MULGI SÖNA

Mulgi vallon om ää! Tule ja jää!

NR 8 (73) SEPTEMBER 2024

0270030286891

LEHES

Lk 3

Selgusid valla kaunimad kodud

Lk 4

Soome-ugri hõimlased tulevad külla

Lk 5

Abja päästekomando tähistas 30. aastapäeva

Lk 9

Mulgi vald oli suvemängudel edukas

Mõisaküla koolis helises viimast korda koolikell

Mõisaküla kodukandipäevade teisel päeval helises viimast korda Mõisaküla kooli koolikell. Laupäeval, 3. augustil kell 12 avati koolimaja kõikidele endistele õpilastele, õpetajatele ja töötajatele, kes end peole registreerisid. Kooliruumid ootasid taas avastamist. Õpetajate toas sai ajas tagasi rännata ning meenutada oma kooliaega fotode ja õpilaste loodud tööde kaudu.

Aktuse ajaks täitus koolihoone suurim ruum, fuajee, osalejatega. Õhus oli tunda taaskohtumise rõõmu ja elevust, aga ka nukrust ja kurbust kooli sulgemise pärast. Alustuseks kõlas kolm koolikella. Just nii on Mõisaküla koolis traditsiooniliselt kutsutud õpilasi ja õpetajaid kogunemistele. Vilistlane ja ajalooõpetaja Maile Kreevs andis põhjaliku ülevaate Mõisaküla kooli ajaloost ning ühtlasi avaldas erilist tänu oma esimesele õpetajale Ülle Hallistele. Vallaesindajana pidas kõne vilistlane ja abivallavanem Dmitri Orav.

Ka väikesed kohad saavad hakkama

Vaatamata asjaolule, et kool oma ukсед alates 1. septembrist sulgeb, olid meenutused, kõned ja õhkkond pigem positiivne. Vilistlane ja professor, Eesti Teaduste Akadeemia liige Ülo Jaaksoo meenutas sõjajärgset aega ning kooliskäimist Mõisakülas. Vilistlased Urmas Varblane ja Ilmar Kütt tegid ettepaneku minna ajas tagasi aastasse 1905 ning alustada kõike otsast peale. Luua uus väike kool ja kasvatada seda järkjärgult suuremaks. Professor, Eesti Panga esimees Urmas Varblase sõnul ei saa ükski linn olla ilma koolita ning raha lugeda oskava inimesena leiab,

et laste lugema, kirjutama ja arvutama õpetamisega saavad ka väikesed kohad hakkama. Vilistlane, sporditegelane ja kauaaegne Viljandimaa haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Ilmar Kütt tõi näiteks meie koolist viimasel paarikümnel aastal sirgunud sportlasi (käsipallurid Ott Varik ja Rasmus Ots) ning kultuuritegelasi (Eesti tippnäitleja Karolin Jürise). Vilistlane ja Tartu Ülikooli professor Eero Medijainen rääkis humoorika loo sellest, kuidas paljud paigad, millega ta seotud on, kaovad või pannakse kinni, kuid lootis, et mitte lõplikult.

Külalisi ootas 3-meetrine tort

Aktuse staariks, kui nii võib öelda, osutus aastatel 1955 kuni 2004 bioloogia ja keemiaõpetajana töötanud Helga Sams. Tema kohalolekut austati püsti seistes. Oma kõnes meenutas Helga, kuidas ta Mõisakülla sattus, milline linn teda vastu võttis ja kuidas möödusid esimesed aastad uues töökohas. Meeleolu loomiseks mängis aktuaalset livo Hakkaja bigbänd, mille juhataja ja mitmed liikmed on samuti selle kooli endised õpilased. Et süstida osalejatesse pisut koolitunnet, lauldi ühiselt lastelaulu „Küll on tähed“.

Päeva pidulikuma

Viimast korda helistas koolikella kauaaegne õpetaja Helga Sams. FOTOD: MARTA UUSTAMM

osa lõpetuseks helistas õpetaja Helga viimast koolikella ning seejärel suunduti koolisööklasse kus kõiki ootas 25 kg ja pea 3 m pikkune tort Popsi Köögist.

Fotode tegemiseks oli mitmeid võimalusi. Fuajee ühes nurgas oli üles seatud fotonurk, kus sai tunda end jälle õpilasena. Pildistada sai ka koolilogo taustal või valida vanemale kooliajastule vastavate laudadega klassiruum ning

taaselustada üks hetk õppetunnist.

Õhtut sisustas ansambel HERO koosseisus on Priit Alvre (kitarr, laul) ja Mihkel Pajupuu (klahvipill, laul).

Pidu koolimajas kestis uue päeva esimeste tundideni, kuid inimeste mälestustes ja südames ilmselt kauemgi.

KÜLLI KAMA

37. lennu vilistlane

PIRJE USIN

34. lennu vilistlane

Viimase koolipäeva lõputort.

Meeldetuletus lapsevanematele: kooli alguses tuleks vaadata üle ka laste vaksineerimise seis

Tervisekassa, Terviseamet ja Eesti Perearstide Selts tulevad lapsevanematele meelde, et kooli alguses tuleks vaadata üle ka lapse vaksineerimise seis. Lapse koolieelne vaksineerimiskalender sisaldab kaitset 12 nakkushaiguse vastu.

Enne esimesse klassi minekut peaks perearsti juures lisaks koolieelsele tervisekontrollile tegema ära ka vaktsiini, mis annab kaitse difteeria, teetanuse, läkaköha ja lastehalvatuse vastu. Lisaks peaks laps olema saanud kooli alguseks kaitse ka leetrite, mumpsu ja punetiste vastu.

Kooliteed alustava või kooli vahetava lapse muude dokumentide hulgas peab olema väljavõte lapse tervisekaardist, kuhu on kantud kõik lapsele juba tehtud vaksineerimised. Lapsele tehtud vaksineerimisi saab näha Terviseportaalil. Kui Terviseportaalil ei ole lapse vaksineerimised näha, tuleks oma perearstilt paluda, et ta andmed Terviseportaalil kannaks.

Lapse vaksineerimisega aitame hoida ära haiguspuhanguid ja kaitseme nii ka oma lähikondseid - täiskasvanuid ja eakaid.

Rohkem infot:

www.vaksineeri.ee

VALLAVANEMA VEERG

Loodan, et möödunud suveaeg on kulgenud igakülgsest hästi ning sinna on mahtunud meeleolukaid hetki nii pere kui sõpradega. Mulgi vallas toimus hulgaliselt üritusi, jagus tähistamist ning augustikuu lõpus olid tähelepanu keskmes taasiseseisvumispäev ja Balti keti 35. aastapäev. 1989. aastal moodustasid Eesti, Läti ja Leedu inimesed inimketi, mis ulatus üle 600 kilomeetri. See ei olnud lihtsalt sündmus – see oli meie rahvaste ühtekuuluvuse ja iseolemise ihkamise väljendus. Kuid täna, kui me meenutame suurüritust, ei saa me unustada, et see tee vabaduse poole ei olnud kerge. Iseolemine põhineb igapäevase panusel kes usub ja teadvustab, et see on meie kätte võideldud õigus, mida tuleb hoida ja kaitsta. Seda tuleb edasi kanda järgmistele põlvkondadele ja meil on palju, mille üle uhkust tunda. Aitäh kõigile, kes olid korraldamas ja kaasa löömas.

Vallavalitsus toimetab vastavalt tööplaanile – ühelt poolt on mitmed olulised tegevused lõpetatud või parajasti käimas, jätkuvad ettevalmistused ka järgmiseks aastaks. Algust on tehtud eelarve koostamise protsessiga. Suuremad renoveerimistööd August Kitzbergi nimelises gümnaasiumis ja Abja Lasteaias kulgevad kenasti. Suurt heameelt teeb, et meie kaubandusvõrku on lisandunud uus kaupleja – Grossi toidukaubad. See on pikalt oodatud areng, mis avaldab positiivset mõju hindadele kui ka rikastab kohapealset tootevalikut.

Saabunud septembrikuu märgib ka kooliaasta algust. See on alati eriline aeg, mis toob meelde toredad hetked ja mälestused. Tähistame esimesse klassi astujate

uut algust ning sõpradega kokkusaamist ja teadmiste omandamist. Soovin edu ja kordamiskuid kõigile õpilastele, õpetajatele ja vanematele. Sära silmadesse ja eduelamus!

Teile kõigile ilusat ja värviküllast sügisperioodi!

IMRE JUGOMÄE
Mulgi vallavanem

Selle õppeaasta esimesed koolikellad on koolides juba kõlanud, avaaktused peetud ja nii asuvad uued õppurid haridust omandama. Mulgi Vallavalitsus soovib kõigile ilusat koolitee algust ja et oleks ikka jaksu kooliteed tallata ning tarkust pähe ajada.

*Ole virk ja ole kraps -
oled juba koolilaps.
Hoolas töö ja rõõmus meel
saatku sind su eluteel!*

REELIKA LIIVAK

Haridus- ja noorsootöö spetsialist

LIANA ANDRUŠKO

sotsiaalhõunik

MULGI VALLA LEHT

MULGI SONA

Mulgi valla leht

Väljaandja: Mulgi Vallavalitsus

Lehe pani kokku: Mae Rae, tel +372 521 8736, mae@mulgivald.ee

Küljendaja: Merike Kask

Trükk: Vali Press OÜ

Tiraaž: 1000 tk

Hind 1,50 eurot

Otsepost Mulgi vallas: Omniva

Leht ilmub kord kuus (välja arvatud augustis).

Septembrikuu lehe kaastööd esitada 20. septembriks

aadressile kertu.nellis@mulgivald.ee

Info tellimise, reklaamide ja kaastööde kohta: mulgivald.ee/ajaleht

Avaldatud artiklite ja teadete sisulise korrektsuse eest vastutavad autorid.

Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd vajadusel lühendada ja redigeerida.

Turvalisse kooliaastasse saavad kõik panustada

Kuigi lapse kasvatamine on lapsevanemate ülesanne, viibib koolilaps väga palju kodust väljaspool, kus suunavat pereliiget ligiduses ei ole. Oluline verstapost saabub nii vanematele kui lapsele 1. klassi minekuga, kus mudilasel tuleb hakata omapead liiklema, koolis ja huviringides käima ning järjest rohkem veedab ta aega sõpradega. Siinkohal on õpetav ja suunav roll lisaks vanematele ka kogukonnal, kus me täiskasvanutena saame sirguvale noorsoole olla eeskujuks ja selgitajateks.

Vilkamale sagimisele hommikusöögilauas, muutub igapäevarütm septembrikuus ka liikluses. Uue kooliaastaga harjumine võtab mõned nädalad aega, sest lapsed on veel suvereeimised ning hajutatud tähelepanuga. Sellest, et on kiire, midagi ununes või tuli vahele, ei muutu liiklus vähem ettearvatuks ega jalakäijad vähem haavatavaks. Ootamatuste ja ajakuluga tuleks esimestel koolinädalatel kindlasti arvestada ning pigem tulla kodust välja varem kui viimasel minutil kiirustades. Kuigi õppeaasta alguses võib teedel ja tänavatel politseinike tavapärasest rohkem kohata, saab turvalisse kooliteesse panustada igaüks – vähendades sõidukiirust ning hoides kergliiklejaga tee ääres suuremat külgvahet.

Lisaks liiklusele saab kogukond turvalisuse loomisel abiks olla mänguväljakul, kaupluses, kooli koridoris kui ka internetis. Kui ikka järelkasv rumalustega tegeleb, võib igaüks sekkuda ja selgitada. Loomulikult tuleks siinkohal hinnata iseenda turvalisust ning

kui ikkagi kellegi elu, tervis või vara on ohus, tuleks helistada 112. Olu-korrad, mis nii tõsised ei ole, aga vajaks siiski tähelepanu ja tegelemist, nendest julgustan kirjutama näiteks veebipolitseinikule. Info jagamine on siinkohal ülimalt oluline, et murekohtadele enne tõsisemate probleemide tekkimist jaole saaks.

Eraldi pöördun ma õpetajate, koolipersonali ning lastevanemate poole seoses koolikiusamisega. Narrimine ja hüüdnimed panevad võib näida pealiskaudne ning möödunud osa koolielust, kuid ometi mõjutab noort inimest palju enam kui me esmapilgul arvame. Koolikeskkonnas viibib laps poole oma päevast ning kui ta tunneb end seal õnnetu ja tõrjutuna, tuleb sellele tähelepanu pöörata ning põhjustega tegeleda. Sulle, hea õpetaja, on abiks nii kooli tugispetsialistid, lastekaitsetöötaja kui ka veebi- ja piirkonnapolitseinik. Võta julgelt ühendust ja mõtleme üheskoos, kuidas lahendusteni jõuda. Teinekord toimub kiusamine aga hoopiski sotsiaalmeedias ning

õpetajal polegi võimalik sellega kursis olla. Iga-sugune tagasiside lapsevanemalt klassijuhatajale või sotsiaalpedagoogile aitab koolil kiusamisega kiiremini jaole saada ning juhtumitega kohe-selt tegeleda.

Hea lapsevanem! Nii nagu õpetad ettevaatlikust liikluses, räägi lapsega ka ohtudest virtuaalmaailmas ning püüa ise talle seal eeskujuks olla! Lapse mure ja muutunud käitumise märkamise, ärakuula-

mine ja tema vajadustele tähelepanu pööramine annab lapsele märku, et teda kuulatakse ja toetatatakse.

Kutsun kõiki ühiselt pingutama selle nimel, et esimesest koolipäevast alates tunneks iga laps end kooli minnes ja seal olles turvaliselt.

ELERIN TETSMANN

Viljandimaa veebipolitseinik

Facebookis: <https://www.facebook.com/veebipolitseinik.elerin>

Instagramis: https://www.instagram.com/veebipolitseinik_elerin

E-mail: elerin.tetsmann@politsei.ee

Noore huvihariduse ja huvitegevuse registreerimine Mulgi valla huviregistris

Mulgi vallas on kasutusel veebipõhine huvihariduse ja -tegevuse register. Veebipõhise huviregistri eesmärk on koondata ühtsesse andmebaasi Mulgi valla eelarvega seotud laste huvitegevus, et tagada ülevaade valikutest kui ka pakutavate võimaluste kasutamisest. Samuti annab register ülevaate lapsevanemale noore tegemistest vabal ajal ning ka täiskasvanute huviharidusest ja -tegevusest.

Registri andmebaasi kvaliteet sõltub sellest, milline on sisestatud andmete täpsus. Õpperühmade üldinfo eest vastutavad teenuse pakujad ning see info on nähtav kõigile huvilistele. Registri teine osapool on lapsevanem, kelle roll on kinnitada lapse osalus huvihariduses või huvitegevuses ja seda iga õpperühma osas eraldi. Oluline on ka registrisse teada anda, kui noor lahkub huviringi tegevusest.

Hea lapsevanem, registreerige noore osalus Mulgi valla huvihariduse registris!

Noore osalust huvitegevuses saab registreerida ja kinnitada minnes registri koduleheküljele <https://mulgi.huviregister.ee/>. Seal saate tutvuda huvitegevuse võimalustega ja registreerida noore õpperühma. Keskkonda saab siseneda ID-kaardi, Smart-ID või Mobiil-IDga.

Käesoleval õppeaastal tuleb noore osalus huvihariduses või huvitegevuses **kinnitada 1. oktoobriks 2024. a.**

Täname juhendajaid ja lapsevanemaid, kes on huviregistris oma noore andmed sisestanud ja kinnitanud!

Hea lapsevanem, kelle noor osaleb teise omavalitsuse huvikoolis!

Mulgi valla noor (7-19 a.), kes läheb õppima teise omavalitsuse huvikooli, on vaja noore vanemal või täisealisele õppuril endal esitada hiljemalt 15. septembriks vallavalitsusele taotlus garantiikirja väljastamiseks. Taotlus on vaja esitada iga õppeaasta alguses.

Taotluse mitteesitamisel tuleb huvikooli kohamaks lapsevanemal endal tasuda.

Taotlusvorm on leitav Mulgi valla kodulehelt <https://mulgivald.ee/taotlusvormid> ja Mulgi valla huvihariduse registrist <https://mulgi.huviregister.ee/>

Täiendav info e-postilt reelika@mulgivald.ee või telefonilt 524 3615.

Reelika Liivak

Haridus- ja noorsootööspetsialist

Selgusid Mulgi valla kaunimad kodud

Kevadel algas konkurss Mulgi valla kaunima kodu tiitlile. Kandideerida võisid kõik ning oodatud olid ettepanekud naabrite, tuttavate või sõprade kaunite kodude tunnustamiseks. Mulgi Vallavolikogu keskkonna- ja heakorralomisjon valis kaunimad kodud välja ning tunnustused ja tänukirjad antakse kätte 21. septembril Maale elamise päeval Hallistes.

Mulgi valla kauneim kodu 2024 on paljudele tuttav Vana-Küti talu Sudiste külas. Vana Küti talus on paljud kodukohvikute sõbrad käinud juba aastaid, kuid Karksi kihelkonnapäevade raames avab pererahvas oma koduhoovi kõigile huvilistele. Kaunite lillepeenarde, niidetud muruga korda tehtud vana talupaik on loodud

Kaunid lillepeenrad paistsid silma kõikides konkursile esitatud kodudes. FOTO: INDRÉK LEPIK

mõnusaks ja hubaseks koduks metsade vahel. Kodu on omale mõnusaks loonud Anna ja Heino Lõhmus.

Teise koh tunnustuse pälvis Abja-Paluoja linnas Viljandi tee 5 asuv Katrin Kolgi ja Intars Bokmanise kodu.

Kolmas koht läks jagamisele kahe kauni kodu vahel.

Auhinnatud said Anar Ralja (Tare tn 5, Karksi küla) ja Ilmar ning Maarika Tuka (Päigiste küla, Mäeotsa talu) kaunid kodud.

Mulgi valla kaunimale kodule, Vana Küti talule, antakse valla poolt Kauni Kodu märk. Teine ja kolmas koht saavad valla tänukirja.

Kaunis kodu 2025 konkurss kuulutatakse välja järgmisel kevadel. Kui su naabril on kiiduväärt hoov ja korda tehtud maja, siis anna sellest meile kindlasti teada. Mulgi vallas on palju tublisid aednikke, ehitajaid ja ilumeega inimesi, kelle kodud vääriavad tunnustamist.

MULGI VALLAVALITSUS

SAAME TUTTAVAKS

FOTO: ERAKOGU

Tere, hea Mulgi valla elanik!

Nagu rubriigi nimigi ütleb – saame tuttavaks! Mina olen **Kertu Nellis** ja alustan septembrist tööd Mulgi valla avalike suhete spetsialistina.

Olen pärit Abja-Vanamõisa külast, lõpetanud Abja gümnaasiumi ja muusikakooli. Pärast gümnaasiumit suundusin Viljandisse kõrgharidust omandama ning 2016. aastal sain magistrikraadi muusikapedagoogikas.

Viimased 13 aastat olen pühendanud õpetamisele ja see on andnud mulle väärtuslikke kogemusi, oskusi suhelda erinevate inimestega ning võimaluse arendada oma loovust.

Elutee on viinud mind küll Viljandisse, kuid Mulgi valla on jäänud mulle väga südamelähedaseks. Lisaks lapsepõlvkodule seob kodukohaga mind ka üks minu hobidest – laulan ja olen koorijuht Mõisaküla kammerkoor Kunglas. Vabal ajal naudin reisimist, kontsertidel käimist ja sõprade ning perekonnaga kvaliteetaja veetmist.

Avalike suhete spetsialisti ametikoht on minu jaoks uus ja huvitav väljakutse, mille ma rõõmu ja põnevusega vastu võtan! Hindan võimalust panustada meie kogukonda ning edendada suhteid elanike, organisatsioonide ja kohaliku omavalitsuse vahel.

Soovin koostöös teiega koguda kokku kirevaid killukesi Mulgi valla tegemistest. Jagan neid siis omakorda erinevaid meediakanaleid pidi kõigile huvilistele edasi. Ootan huviga kohtumisi teie endi ning teie mõtete ja ideedega!

Olen **Dea Jürimäe** ning augustist alustasin tööd Abja noortekeskuse juhatajana. Olen elupõline aktivist ning nagu Maaleht ütles, "Vedur". Olen nelja imelise lapse ema, kellest kaks on rõõmsalt juba oma rada astumas.

FOTO: ERAKOGU

Minu suurimaks eesmärgiks noortekeskuses on luua noorte jaoks võimalikult lai toetav ning arendav koostöö võrgustik, sest mitte kunagi ei ole võimalik suuri asju teha üksi. Alati koos, sest koostöös peituvad võimalused, imelised inimesed ning tohutud kasvamise ning arenemise kohad. Täna oleme meie noorte olevik ning nemad on meie tulevik, on koht kuhu panustada.

Olen avatud kõigile koostöö pakkumistele, ideedele ning võimalustele, kuidas me koos saaksime noori toetada ning hoida. Abja noortekeskuse uks on lahti ning ootab noori, tulge jagage oma mõtteid ja vajadusi, mida te majalt ning meilt ootate ning, mida te vajate.

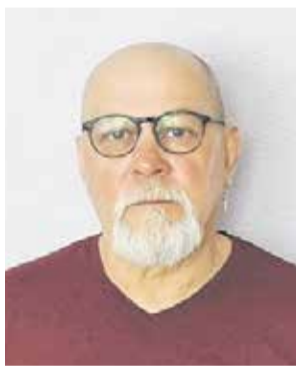
Loome koos uusi ning kaasahaaravaid sündmusi, alustame ägedate ning teid kõnetavate traditsioonidega ning vedame koos lihtsalt mõnusalt aega, et juttu ajada ning maailma asju arutada.

Lihtsalt pingid

Just nimelt lihtsalt pingid, aga kui palju emotsioone ja positiivsust need töid linnarahvale. Pinkide idee autor olen mina, allakirjutanu. Võtsin selle teema üles volikogus ja peale seda hakkasin aktiivselt tegutsema. Võtsin ühendust Vallahoolduse juhataja Katrin Sepaga, arutasime kõik variandid läbi, mis võtsid omajagu aega ja tulime otsusele, mis nüüd linna pildis näha on. Kuue pingi raudkarkassid tellis Katrin Iivakivilt, töö tegi Marko Suurmets, Iivakivi suur meister igas töo valdkonnas, lausa kuldsete kätega, nagu öeldakse. Suur tänu Markole.

Vallahoolduse poolt olid saareplangud, mis olid ka nende poolt värvitud. Kolm pinki sai ostetud

ja kaks restaureeritud. Koostöö oli väga meeldiv, võttis aega aga lõpptulemusega võime rahule jääda. Väga positiivne tagasiside linnaelanike poolt, pinkidel võib nüüd jalga puhata ja nad kaunistavad ka linna üldpilti. Aitäh, kõikidele osalistele ja suur aitäh linnarahvale positiivse tagasiside eest.

VOLDEMAR GISKE vallavolikogu liige

Värskelt valminud pingil istumas (vasakult) meistrimees Marko Suurmets, Karksi Vallahoolduse juht Katrin Sepp ning vallavolikogu liige, idee autor Voldemar Giske. FOTO: ELVE GISKE

Peeter Rahnel, Abja Spordi- ja Tervisekeskuse uus juhataja

Sündinud 23.02.1957 Abja-Paluoja. Abielus, tütar ja poeg

HARIDUS: Abja Keskkool 1975; Tartu Ülikool 2011, ajalugu, bakalaureus. Läbinud kõrgemad riigikaitse kursused

TÖÖKOHAD: Abja Tarihite Kooperatiivi autojuht-ekspediitor 1975–1978, tootlustaja 1982–1988; Abja Keskkooli direktori asetäitja majanduse alal 1978–1981; teenindus- ja tootlustuskooperatiivi Mevito juhatusel liige 1989–1994; Abja-Paluoja linnapea 1994–1996; Tal-

linna omandireformiameti juhataja asetäitja 1997–2000; FIE Peeter Rahnel; Abja vallavanem 2006–2017; Mulgi vallavanem 2018–2019. 2024 Mulgi Kultuuri Instituudi juhataja kohusetäitja.

ESINDUSKOGUD: XIV Riigikogu; Abja-Paluoja linnavolikogu 1993, 1996–1998, Abja vallavolikogu 1998, 1999, 2002–2005 (esimees 2002–2003), Mulgi vallavolikogu 2017, 2019–; valitud kohaliku omavalitsuse volikogusse järjepidevalt alates esimestest vabadest

valimistest 1989.

MUU TEGEVUS: Rahvarinde Sakalamaa juhtkonnas, Balti Keti läbiviijate seas Viljandi maakonnas. Eesti Rahvusaramatukogu nõukogu liige – esimees 2019–2022; Mulgi Kultuuri Instituudi vanem 2016, 2017–2018; Eesti Looduskaitse Seltsi liige; Abja-Paluoja Mulgimaa Elu Edendamise Seltsi juhatuse liige; Mulgi valla Muuseumi ja Turismi Sõprade Seltsi juhatuse liige. Andnud välja trükise „Abja-Paluoja: „... üitsainus Mulgimaa““ 1998.

Osalenud mitme Mulgi- ja sealseid inimesi käsitleva koduloolise trükise väljaandmisel. Avaldanud artikleid ajakirjanduses.

HUVIALAD: kirjandus, sport, pärimuskultuur, kodulugu, numismaatika.

Olles kohaliku omavalitsuse volikogu liige ja ametis vallavalitsuses on seotud spordirajatiste rajamisega ja renoveerimisega. Perekondlikult seotud lähedalt nii võistlusspordi, harrastusspordi kui kehakultuuriga. Abja Spordikeskuse kollektiiv ja partnered võimal-

FOTO: ERAKOGU

davad ühiselt jätkata olemasolevaid tegevusi ja ellu viia spordikeskuse uued arengud ja visioonid.

Suur tänu aktiivsele volikogu liikmele Voldemar Giskele, kes võttis toolide paigutamise Karksi-Nuia linna peale südameasjaks.

Vallavalitsus leidis eelarvest vahendeid, et antud idee ellu viia. Loodame, et pingid leiavad linnaelanike poolt kasutust.

Suur tänu ka Iivakivile ja Vallahooldusele tehtud töö eest.

DMITRI ORAV
Mulgi valla abivallavanem

Suvi Mulgi Elamuskeskuses

Meie suvehooaeg algas juba mais, mis ühtlasi oli ka meie keskuse sünnipäevakuu. Piletihinnad sulasid ja külalastajad olid meeldivalt üllatunud nii soodsate hindade üle.

Tähistasime 31. mail esimest sünnipäeva koos kohaliku muusika ja põnevate lugudega. Noored muusikud Hanna-Liisa Reinbach juhendaja Anne Gomaga ning Andro Ojakäär löid oma helidega piduliku meeleolu. Robin Liiber tegi kokkuvõtte Sooglemäe talu loost, Valdur Mikita kõneles Mulgimaast, Kaja Allilender andis ülevaate keskuse sünniloost, Alli Laande õpetas ringmänge ja jutustas suure kivi juures Pellilugusid. Ants Taul oli mitmed pillid kaasa võtnud ja tema muusika saatel sai isegi tantsu keerutatud konverentsiruumis, kuhu oli värskelt üles seatud Ülle Rosenbergi maalide näitus. Meie armas toitlustaja Ele Roosimaa pakkus külalistele imehead kevadiselt värsket nõgese suppi. Suur tänu Ilmar Kõverikule, kes kõik kenasti oma fotoaparaadiga jäädvustas.

Juunis peale jaanipäeva avasime maja viieks päevaks nädalas. Külalastajaid

oli suviselt palju kindlasti tänu ka Wagenküll avatud imedeaiale, mis meelitas inimesi kohale lähedalt ja kaugelt.

Juuli alguses kutsusime inimesi heinale, kus vaatasime Heiki Pärdi ettekannet heinatöödest, avasime heinatööriistade näituse, mille eksponaadid laenas meile Helme Koduloomuseum. Risto voolis rehapulki, niitsime ja segasime heina, lapsed said traktorikastis heinamaale sõita. Iga osaleja sai rinda omavalmistatud taimeprossi.

Tõrva Loitsu raames toimus meil viiel päeval giidituur koos õueprogrammiga „Loitsud ja maagia Mulgimaal“. Huvi oli kõikidel päevadel väga suur.

26. juulil, taimepäeval korjasime ravimtaimi, rääkisime erinevatest taime-toitlustest ning õppisime fermenteerima. Lõpetuseks kuulasime Triinu Tauli ja Irje Karjuse koostöös valminud helisevaid taimekaarte.

7. septembril taaslustame vana traditsiooni - Mulgide aastalaada. Tegevusi terveks päevaks 10-17. Ootame kauplajaid lähedalt ja kaugelt. Mulgidele kohatu soodustus. Terve päeva on laval mitmekesine kultuuriprogramm, õuealal kiiking, tõuksid, koduloomad ja töötoad igale eale.

Alustame Mulgi polka võistutantsimisega, mis peaks välja selgitama tantsupaari, kes sooritab kõige mulgilikuma esitluse. Noorematele on kikkapoksi võidukargamine, mille peaaahinnaks on palkmaja „Melissa“. Lisaks valitakse päeva jooksul välja kõige nunnikum vanavara. Lõuna ajal avab suure ekspositsioonimajas oma muusikamaalide näituse Anu Taul ning annab ka väikese kontserdi. Õhtupoolle on lavale oodata teadusteatri „Kolm Pörsakest“, Lahedad Mutid Lahedalt, Mõisaküla Big-Bändi ning tantsutüdrukuid. Kõigi osalejate vahel loositakse välja hulga ägedaid auhindu. Sissepääs laadamelusse ja kogu kompleksi väga soodsa külalastuspileti alusel: täispilet 10, sooduspilet 5 ja perepilet 20 eurot.

Kui on piisavalt huvilisi, siis paneme käima ka eribussi.

Olete oodatud kõikidel meie külalastuspäevadel ning sündmustel.

Vaadake meie kodulehte www.mulgielamuskeskus.ee ning jälgige sotsiaalmeediat, siis on kindel, et üksi meie põnev tegevus ei jää märkamata.

LY LAANEMETS
Mulgi Elamuskeskus
tegevjuht

MULKIDE AASTALAAST MULGI ELAMUSKESKUSES

Taaselustame traditsiooni kunagisest suurest mulgide aastalaadast

Kogu kompleks ja laadamelu
TÄISPILET 10 €
SOODUSPILET 5 €
PEREPILET 20 €

Laadal käsitöö-, toidu-, istikute- ja põllusaaduste, põllutööriistade ning vanavaramüüjad, kiiking, tõuksid ja tegemist tervele perele.

- 10:00 Laada avamine
- 10:30- 12:00 Mulgilikuma Mulgi polka 2024 valimine
- 12:00- 12:45 Anu Tauli maalide näituse avamine ja kontsert
- 13:00- 16:00 Teadusteater, Lahedad Mutid Lahedalt, Mõisaküla Big-Band, tantsutüdrukud
- 16:00- 16:30 Kõige mulgilikuma vanavara ja kõige nunnuma küüliku väljakuulutamise. Osalejate vaheline õnneloos
- 16:30- 17:00 Laada lõpetamine

LAADAKOHTADE BRONEERIMINE ON ALANUD!

Korraldaja info: +372 508 6856

MULGI
ELAMUSKESKUS

jaanika@mulgielamuskeskus.ee

mulgielamuskeskus.ee

Hõimlased kohtuvad kultuuripealinnas

2021. aastal kandis Abja-Paluoja soome-ugri kultuuripealinnat. Aasta jooksul said siin kokku hõimurahvad, et üheskoos üksteist tähistada. Sel ajal sai alguse ka tore traditsioon - hõimukohvikud. Mulgid, ingerisoomlased, ungarlased, udmurdid, marid ja teised hõimurahvad tulevad kokku, et tutvustada oma rahvaste maitseid, muusikat ja kultuuri.

Udmurdid õpetavad pelmeene tegema, ingerisoomlased, marid, mulgid, vadjalased ja teised hõimlased pakuvad oma rahva sööke. Äkki saab isegi ungari guljašši, kindlasti pakutakse mulgi putru ning teiste rahvaste põnevaid roogasid.

On tore, et ka järgmise aasta soome-ugri kultuuripealinna tiitel tuleb Eestisse.

Seekord kannab tiitlit Narva ning hõimukohvikute päeval on ka nemad kohal, et tutvustada eesootavaid tegevusi. Muusikalist ning tantsulist vahet pakuvad ingerisoomlaste ansambel Siskot, Narva vadja perean-

sambel Maaväci ja Abja Meelespea tantsurühm. Tantsu saab keerutada Lõõtsanõõbide saatel. Taimetark Mercedes Merimaa tutvustab tervist toetavaid taimi.

Tule tutvuma oma hõimlastega 7. septembril kell 10-14 Abja-Paluoja keskvaljakul. Sündmus on kõigile TASUTA!

Kohaliku omaalgatuse projekt „Välitrenažööri soetamine ja paigaldus“ sai teoks

Aastal 2021 sai MTÜ Mõisaküla Noortekeskus H.E.L.A.R Leader projekti toetuse madalseikluspargi rajamiseks. Projekti tulemusel paigaldati 16 erineva raskusastmega atraktsiooni, mis on kogukond hea meelega omaks võtnud. Parki külastatakse aktiivselt nii talvisel kui suvisel ajal.

Suheldes lapsevanematega tuli ilmsiks probleem, et olles lastega seikluspargis kaasas, ei ole neil tegevust. Istumiskohta ei tahetud, sest see võib meelitada kohalikke deviantse käitumisega inimesi parki. Küll aga pooldati mõtet välitrenažööri kasuks, kus kaks inimest seisavad vastastikku ja aktiivselt teha laste kõrvalt trenni, samal ajal üksteisega suhelda.

Antud projekt ongi esile tulnud lapsevanemate al-

gatusel nende vajadustest, eesmärgiga muuta kogukonna elu atraktiivsemaks ja panustada oma inimeste tervislikku elustiili.

Noortekeskuse osa on korraldada järjepidevalt erinevaid tegevusi seikluspargis, et harjutada noori ühistevustest ja õhutada neid veetma rohkem vaba aega värskes õhus. Samuti on see hea võimalus luua kontakte lapsevanematega.

MTÜ Mõisaküla noortekeskuse projekti kogumaksumus oli 2022 eurot, millest 10% toetas omaosalusega Mulgi vald.

Vaatamata mõningatele tagasilöökidele, kus on ette tulnud vandaalitsemist, usun ma inimeste headusesse, eriti noorte osas.

Oodatud on kõik ideed, mis võiks selles pargis veel edasi arendada.

KAJA ÕIGUS
Mõisaküla Noortekeskus

Lõuna- Mulgimaad avastamas

„Enne, kui sõidad Pariisi, käi ära Nuustakul!“ Seda ütlust teavad ju kõik. Ikka sõidetakse Egiptusesse, Kanaari saartele, Taisse jne. Ometigi on meie enda kodu ümbruses palju sellist, mida avastada. Kui Karksi haridusseltsis Mulgimaa avastamise reis välja kuulutati, arvasid paljud, et miks just sinna – me oleme ju Mulgimaal ja Tõrvast Helmeni on ju kõike nähtud! Aga võta näpust! See reis oli tõeliselt elamuslik ja hingekosutust pakkuv.

Tõstan esile kolm aha-elamust. Mind liigutab alati inimeste leidlikkus. Õeldakse ikka, et kui üks uks sulgub, avaneb kusa-gil teine. Nii oli ka Riidajal elava abielupaariga. Töö kaotamine pani mõtlema, kuidas edasi minna, kuidas ära elada. Sestap tuligi mõtte sisustada päranduseks saadud vana maja nii nõukaaegsete, aga ka veel vanemate esemetega, mida näidata väikese raha eest soovijatele. Täpi maja oli tõesti täpiline oma kogutud kohviserviisidega. Lisaks oli rõmsaid äratundmisi vanaagsetest tarbeesemetest nagu pesumasin, söega „kõetav“ triikraud või vanaema -aegsed kitlid, pesu jm.

Seenekasvatuse lahendab globaalseid probleeme

Kohvikus pakuti küla-suppi ja omaküpsetatud leiba, mida „valvas“ nukukollektsioon. Kui oled loova mõtlemisega, siis saad raskustest üle ega oota kusagilt „kõregelt“ sinu eest otsustamist. John Kennedy on öelnud, et ärge oodatagu, mida riik sinu heaks teha saab, vaid mida sina riigi heaks teha saad.

Tõrvas vanas EPT kompleksis on ümberehituse teinud Siim Kabrits.

Uhkusega näitas kohalik giid seenekasvatust ja tutvustas seentest tehtavaid tooteid. See pole niisama pusimine. Sellesse ettevõttesse Shroomwell on kaasatud 10 teadlast ja annab tööd 40 inimesele. Tihedat koostööd tehakse nii Tartu Ülikooli kui ka maailma teiste seenekasvatajatega. Seenetoodetest on saanud abi nii sportlased kui ka haigustega võitlejad. Giid toonitas, et siinkohal ei tohi mingil juhul eirata arstiabi ja loota ainult chaga (mustpässik) toodetele. Huvitav oli külastada tehast ja kasvuhooneid. Muide, kasvuhoone pole nagu sinu koduaia tomatimaja. Siin olid riulid täis substraadikotte, millest tungisid juba läbi seened (lõvilakk). Seentega varustatakse nii restorane kui ka kaubandusvõrku. „Me oleme täisväärtuslik mükotehnoloogia ettevõtte Eestis, kes lahendab globaalseid probleeme. Me mitte ainult ei edenda inimeste tervist vaid suurendame ka metsade bioloogilist mitmekesisust, aitame siduda rohkem CO₂ edendame metsandust jne – kui nimetada vaid mõned neist.“ (tutvustavast bukletist). See on veel üks näide ettevõtlikkusest.

Huvitav oli tutvuda vanade mõisatega. Kui

palju on Eestis mõisaid? Umbes 2000. Neist paljud on restareerimist vajavad. Aga on ka neid, mis varemalt olid kooli või kolhoosikeskuse käsutuses. Need hooned on hästi säilinud, kuid vajavad asjatundlikku taastamist. Meie tutvusime Riidaja, Hummuli ja Pokardi mõisatega. See viimane jäi meile puhtjuhuslikult tee. Keegi kreeklane on mõisa väga ilusti üles vuntsinud ja sellest hotelli teinud. Muidugi seal olemise üks päev maksab päris palju. Aga kui on mõte endale midagi lubada, siis miks mitte. Hea teada, et mõisaid kui kultuuriväärtusi on hakatud üha enam väärtustama. Aianudus, põllupidamise ökonoomsus, rietus ja ka toit pärineb mõisaajast. Näiteks Hummuli mõisaproua tegeles piimakarjaga ja oli eeskujuks talurahvale.

Siinkohal on paslik rääkida ka mulkidest ja esimesest eestlasest mõisaomanikust.

Mulk – ikka seostatakse teda rikka, jõulise, kuid

rumalavõitu ihne inimesena. Aga mulk oli ja on ettevõtlik. Rikkaks sai ta linakasvatusega. Raha tõstis mulgi eneseteadvust. Ta ajas selja sirgu ja näitas oma oleku ja tegevusega, et ta ei ole mingitki moodi kehvem härradest, sakstest. Ta ehitas endale häärberi, see on kahe korstnaga ja klaasverandaga suursugune hoone. Neid võisime näha nii Riidajal kui Helmes. Mulk teadis, milline väärtus on haridusel. Seepärast pani ta oma lapsed kooli. Kui tal oli kolm poega, siis ühe laskis ta koolitada kirikuõpetajaks, teise kohtumehiks või koolmeistriks ja kolmas poeg pidi minema laia ilma oma kohta otsima, Küladeski olid oma koolid.

Esimene eesti soost mõisnik

Alal elas esimene eesti soost mõisnik Mats Erdell, tuntud ka kui Sõnni Mats. Mats oli hakkaja mees ja sai jõukaks nii 1812. aastal kroonuvõrudes käies kui ka hiljem talupidamise

kõrvalt teravilja ja linaga kaubeldes. Märts oli alguses Taagepera mõisa aidamees, hiljem mõisast versta kaugusel oleva Sõnni talu peremees. Mats pidas end eestlaseks, eelistas maakeelt ja kraakles mõisnikega: kihutas oma vankril nende tõldadega võidu ja ehitas Roobe teeristile hoopis suurema kõrtsi kui Jõgeveste mõisnik suutis ehitada. Must kuub ja mulgi veri olgu ikka au sees.

Tõeline haritud mulk on Tauli Ants. Ise ta ütleb, et tal on kolm suurt armsust: lennundus (praegu ta lennumasinatega enam ei tegele), ehitus ja muusika. Lõbusa ja südant kosutava tunnikese veetsime tema suvemajas, mis ehitatud vanast karjalaudast, kus kõik on oma kätega tehtud. Keset saali troonib puu, mille juured sümboliseerivad nii vägevust kui tulevastele põlvedele pärandatut.

Mõnusa huumoriga jutustab Ants oma muusikuteest, tutvustab torupille, löötpilli ja akordione.

Ta rääkis nende meister-

damisest, August Teppo ja Karl Kikase ning oreli-meister Kriisa eeskujust. Kuulajad olid pisarateni liigutatud eaka mehe nobedatest näppudest pilliklahvidel, kui kõlasid viisid Pärdist Oginski. Imetlusväärne, kui vitaalne ja töökas ta on. Annab silmad ette nii mõnelegi noorele.

Oma kätega loodud väärtused

Kõik, mida nägime, kuulsime ja kogesime, pani mõtlema, et sa võid küll lennata kaugetele võõrastele randadele, aga oma kodu, oma kätega loodud väärtused kaaluvad üles kõik võltskulla. Muidugi on tore, kui saad reisida ja võõraid maid, kultuure kogeda. Tagasi Eestmaal olles oskad hinnata seda, mis meil on. Ants Taul rääkis suure hardumusega õitsvatest toomingatest, sirelitest, õunapuudest. Meil on neli aastaaega ja igapäev on oma võlu. Talvel oleme lummatud lumistet metsadest, kevadel õitsvatest puudest, suvel päikeset ja soojusest, sügisel kuldsetest nurmedest. Kõik selle kauni on Taulid (tal on neli last) osanud muusikasse kätkeada. Sellest osa-saamine oli hinge rikastav.

Meie reisi kohta võib öelda: „Ilus suvepäev oli!“. Täname meie giidi Jaanika Toomet, kes tõelise mulgi entusiastina oskas koostada meie reisikava. Sügav kummardus haridusseltsi juhatusele ning tänu Kohaliku omaalgatuse programmi ja Mulgi valla toetusele. Tänu neile meie reis aset leidis!

VIIU LEPIK

Nostalgiaks Kiidjärvelt

„Rohelised niidud“ – etendus, mida jälgisid hinge kinni pidades 1600 vaatajat, nende hulgas Karksi haridusselts.

Rohelised niidud – see on ju mitmetähenduslik. Niidud on veel hilissuviselt haljad, aga juba põimib saabuv sügis sellesse roheluse oma värve. Hommikuti võtab maad sügisvaikus ja sügisele omane lõhn annab märku taas ühe vaatuse vaheldumise looduses.

Rohelised niidud – see oli ka meie noorusag, kus taevast oli sinisem, rohi rohe-

lisem ja kõik oli võimalik. See aeg oli täis armastust, romantikat, iga päev oli uus ja huvitav.

„Rohelised niidud“ on Eesti Raadio meeskvariteti kuulsamaid laule. Need neli andekat muusikut, lauljat, heliloojat, interpreeti, dirigenti Uno Loop, Kalju Terasmaa, Arved Haug, Eri Klas viisid oma lauludega eesti levimuisika uuele tasemele. „Mis värvi on armastus“, „Mukodu“, Lipsi, „Palus pohli punetab“, „Romantika“... Need laulud tulid, et jää-

da.“... ikka ja jälle, põlvest põlve leidub inimesi, kes neid uuesti esitada ja kuulda tahavad.“ (Kivimägi, Kilusk, Toompere). Ja üllatus-üllatus, teavdki! „Rohelised niidud“ on lugu kvarteti loomisest, muusikute omavahelistest suhetest, nende pereelust, argipäevast jm. Kõik nagu meie, vaatajate elust mahakirjutatuna.

Silmad veekalkvel, kurgus pitsitus vaatasime näkku olnule. Okupatsioon – võitlus igapäevaselt oma isikliku elu, aga ka argi-

muredega. Önn ja valu, rõõm ja pettumus -kõike oli. Nende muusikute elukäiku vaadates tundsin oma möödanud noorusaja ära, kus valitses vale, ebaõiglus, kus Unni-taolised (Peeter Oja) surusid peale oma ideoloogiat „vormilt rahvuslik, sisult sotsialistlik“, kus igas laulus või ettevõtmises pidi olema nn ideeline nael. Saksofon ja ladinarütmid, Raimond Valgre köitvad viisid olid „lääne ees lõmitamine“, sest „nende rütmide järgi ei saa ju marssida“ (Unn).

Kogu selle stoori töid meieni andekad lavastajad ja teksti autorid Priit Võigemast, Ott Kilusk, Marek Toompere, Tarmo Kivimägi. Noored andekad mehed, kel nii hea sõnaseadmiskus, et tahaks seda teksti veel kuulda, vaadata ja lugeda. Rääkimata näitlejatest: vanameistrind Sepo Seeman, Jan Uuspõld, Liina Tennosaar, Peeter Oja jt. Eriliselt tõstan esile lauljaid Birgit Sarrapit, Marianne Leiburit ja Laura Võigemasti. Kabareetantsijad ja ajastule

vastvd kostüümid – kõik stiilne ja ehe, justkui eilne päev minu noorusajast.

Ja muidugi kvartett ise: Priit Võigemast, Mait Malmsten, Priit Strandberg ja Kalle Sepp. Milline harmoonia, hinges-tatus, kooskõla lava taustapiltidega! Neid kuulaks ja kuulaks veel ja veel.

Harduse klomp kurgus ja tänu südames tänasime näitlejaid püsti seistes ja hingetuks plaksutades. See oli tõeline nostalgialaks Kiidjärvelt.

VIIU LEPIK

Abja-Paluoja päästekomando 30

Augustikuu esimesel päeval tähistas 30. aastapäeva Mulgi- maa ajaloolise pealinna Abja-Paluoja riiklik päästekomando.

Ühistegevuslik tuletõrje liikumine Abja-Paluojaal pärineb aastast 1899, kui asutati Abja-Paluoja mõisa paruni von Stackelbergi ja teiste ümberkaudsete mõisate valitsejate eestvedamisel Abja-Paluoja Vabatahtlik Tulekaitse Selts. Tuletõrjealane tegevus Abjas jätkus nii esimese Eesti vabariigi, kui ka nõukogude okupatsiooni ajal.

Praegune riiklik päästekomando Abja-Paluojaal alustas tegevust 1. augustil 1994. aastal endise B-komando hoones komandopealik Enno Liiberi juhtimisel. Ühel päeval otsustasid mehed, et on vaja ehitada-uuendada komandohoonet, kuna tugevat komandot on vaja kogu piirkonnale.

1998. aastal käivitus koostöös kohaliku omavalitsusega vana hoone juurdeehitus, et saaks kasutusel olevat nõukogudeaegset tehnikat vahetada kaasaegsema ning moodsama vastu. Depoohoone ehitusel löid oma vabast ajast kaasa kõik tolleaegsed komandoliikmed. Esimene ehituse etapp valmis aastal 2001. Hoone valmis lõplikult 2008. aastal, kui hoone torn sai uhke tuulelipu ja kellaga tornikiivri. Depoohoone juurdeehitusele lisasid väärtust ka uued olmeruumid ja garaaž. Energiatõhusust ja uuennud välisilme andsid hoonele 2016. aastal Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi

poolt tellitud hoone renoveerimistööd.

Läbi aastate ühiste eesmärkide eest seismine, depoohoone ehitamine ja õlg-õla kõrval päästesündmustel tegutsemine on loonud komandoliikmete vahel hea läbisaamise ning ühtekuuluvustunde. Komando on selle liikmetele nõ. teiseks koduks. Komando isikkoosseisu moodustavad 15 päästjat, 6 meeskonnavanemat ja komandopealik.

2011. aasta lõpul suundus pensionile kauaegne komandopealik Enno Liiber, kes juhtis komandot 17 aastat. Tema järgedes asus komandot juhtima Aimar Sikka.

Komandoliikmed on aastate jooksul edukalt osalenud mitmetel võistlustel, millest eredamaks võib nimetada nii maakonna kui Eesti meistriks tulemist autopumbaga lahinghargnemises 1995. aastal. Aastate jooksul on saadud häid tulemusi erinevatelt kutsemeestrikkuse võistlustelt.

Kui varasemalt seostati komando tegevust üksnes tulekahjude kustutamiseks, siis nüüdseks moodustab see ainult ühe osa komandoliikmete igapäevastest. 30 aasta jooksul on komando töövaldkonda lisandunud liiklusavariide lahendamine, veepääste, nõõripääste, loomapääste, ohutusosalane ennetustöö, elanikkonnakaitse. Nii ongi kolm aastakümnet teinud kunagisest tuletõrjekomandost päästekomando, tuletõrjujast on saanud päästja ja õnnetusest päästesündmus.

Juhtuvad õnnetused toovad enamasti enesega kaasa mingisuguse kahju, olgu see varaline, või veel

Lapsed päästjatel külas.

FOTO: ERAKOGU

halvem kui kannatada saab inimene. Seetõttu on kujunenud päästekomando tööks mitte enam ainult õnnetuste tagajärgedega tegelemine vaid ka nende ärahoidmine. Et õnnetusi ei toimuks on komando võtnud suuna inimeste teavitamisele, ohutu käitumise propageerimisele ja ohtude märkamisele. Nii juba 10 aastat on komando meeskonnad külastanud aastas umbes 200 kodu, selgitatud on elanikele ohutut käitumist, toodud välja esinevad puudused kütte- ja elektriseadmete osas ning vajadusel paigaldatud suitsuandur. Olulise osana on meie fookuses noored. Mis noorena õpitud ei unune ka hilisemas elus, nii ka ohutu käitumine. Iga aastaselt külastame piirkonna lasteaedu, kooli ning lasteaialapsed ja

kooliõpilased külastavad komandot. Kõik selleks, et tekitada noortes teadmine kuidas ohutult käituda ja ohte märgata. Komando õppeklassis toimuvad päästealased õppetunnid Abja Gümnaasiumi riigikaitsealase õppesuuna õpilastele.

Hea ennetustöö on kandnud vilja ning viinud õnnetuste arvu aastatega märgatavalt vähenemise suunda. Komando reageerimised päästesündmustele ulatuvad Läti piirist, kuni Viljandini ning Valgamaalt Pärnumaale.

Komandos kasutuses olev päästetehnika:
Põhiauto Scania
Paakauto Scania
ATV

AIMAR SIKKA

Abja Päästekomando juht

Abja-Paluoja Vabatahtliku Tulekaitse Seltsi lipp.

FOTO: ERAKOGU

Abja-Paluoja päästekomando depoohoone aastal 1994.

Abja-Paluoja päästekomando depoohoone aastal 2024.

FOTO: ERAKOGU

Kirjanduslik jalutuskäik Viljandi tänavatel

Õisu ja Halliste raamatukogude kirjandusklubide liikmed avastasid ja uurisid suvel Viljandis kirjandusega seotud paiku. Kulgeti üheskoos mööda neid kohti, mis on andnud inspiratsiooni raamatute kirjutamiseks.

Mõlema raamatukogu juures tegutsevates klubides saadakse kokku kord kuus, et arutleda erinevatel kirjandusega seotud teemadel. Siin jagatakse üksteisele lugemissoovitusi ja vahetatakse mõtteid loetu üle, saadakse rohkem teada kirjanikest ja nende loomingust. Tavaliselt on meie kokkusaamised raamatukogus, kuid ilusad ilmad meelitavad ruumidest välja. Hooaja eelviimasel klubiõhtul kogunes Õisu raamatukogu kirjandusklubi mõisasse, et nautida imelist vaadet järvele ja rääkida Õisuga seotud raamatutest. Hooaja viimane kokkusaamine sai teoks

Kirjandustuuri giid Gert Kiiler.

FOTO: ERAKOGU

Kirjandustuuri osalejad said palju uut infot.

FOTO: ERAKOGU

aga koostööna Halliste raamatukogu ning Viljandi Linnaraamatukoguga.

Saime osa väga huvitavast kirjanduslikust matkast Viljandi linnas. Tegime pooleteise tunnise jalutuskäigu, et avastada seoseid kirjanduse ja reaalseste paikade vahel. Kirjandustuuri läbiviijad tegid põneva rännaku romaanide „Raisatud suvi“ (autor Arnold Sepp), „Gogoli disko“ (autor Paavo Matsin) ja „Eranuhke ei

armasta keegi“ (autor Gert Kiiler) tegevuste tutvustamisel. Etteloetud katken did raamatutest andsid võimaluse arutlusteks ning aitasid mõista kirjanduse ja tõelise maailma seotust. Nautisime imeilusaid Viljandi vaateid ja avastasime põnevaid kohti. Siinjuures tänan kirjandustuuri läbiviijaid Viljandi Linnaraamatukogust, Gert Kiilerit ja Anneli Kengseppa, kes üheskoos selle retke olid väga huvitavalt etteval-

mistanud. Kirjandusklubi liikmed jäid väga rahule ja nii mõnigi tõdes, et polnud varem neil kodulinna tänavatel käinud. Saime kuulda huvitavaid seikasid ning põnevaid ajaloo mälestusi.

Peagi alustavad kirjandusklubid taas uut hooaega, et taas uusi kirjandusradu avastada.

ANNE JÄRVIS

Õisu raamatukogu juhataja

Uue-Karistes meenutati Eesti taasiseseisvumise 33. aastapäeva

20. augustil tähistati Uue-Kariste rahvamaajas Eesti taasiseseisvumispäeva. Üritusest osavõtjaid oli tulnud nii kaugelt kui lähedalt. Külla oli tulnud ka Halliste valla esimehe vallavanem Väino Kangur, kes meenutas taasiseseisvunud Eesti Vabariigi algusaastate probleeme.

Iseseisva Eesti Vabariigi taastamise ettevalmistamine kestis aastaid ja nõudis paljude inimeste ennastalgavat tööd. Esimesed katsed algasid juba 1974. aastal, kui ÜRO Peaassambleele ja ÜRO Peasekretärile saadeti Eesti Demokraatliku liikumise ja Eesti Rahvusrinde märgukiri, milles paluti abi Eesti omariikluse taastamiseks.

Samal aastal saatsid 45 Eesti, Läti, Leedu kodanikku märgukirja ÜRO peasekretärile ning NSV Liidu, Saksamaa LV, Saksamaa DV ja Aalandi Harta allkirjuta-

nud riikide valitsustele. Selles paluti avaldada Molotovi-Rippentropi pakt koos selle salaprotoollidega ja kuulutada need allkirjutamise hetkest alates õigustühisteks ning taastada Balti riikide iseseisvus.

28. oktoobril 1980 valmis "Avalik kiri Eesti NSV-st" (40 kiri). Kiri trükiti president Pätsi

endises köögis ehk hili-semas Botaanikaiaia teadusdirektori kabinetis. Kirja esimese versiooni koostas Jaan Kaplinski. Kirja allkirjutanud püüdsid kaitsta eesti keele kasutamist ametlikes dokumentides. Kirja tekst saadeti ajalehtede Pravda, Rahva Hääl ja Sirp ja Vasar toimetustele, kuid toimetused seda ei aval-

danud. Kirja tekst levis üle vabariigi käest kätte. Riiklik Julgeolekukomitee hakkas kirja autoreid represseerima. Jaan Kaplinski korteris toimus läbiotsimine. Andres Tarand kõrvaldati töölt.

Augustil 1987 toimus Tallinna Hirvepargis esimene rahva omaalgatuslik poliitiline meelevaldus. Seal räägiti ausalt

MRPst, miitingul osalejate arv näitas, et ühiskond hakkas polariseeruma ja organiseeruma. 1988. aasta juunis toimus Vanalinna päevade raames Tallinna lauluväljakul öölaulupidu, kus lehitati esimest korda sinimustvalgeid lippe. Öölaulupeod läksid ajalukku laulva revolutsioonina ja selle väljendi võttis kasutusele esmakordselt Heinz Valk.

Aprillis 1988 moodustati E. Savisaare ettepanekul Rahvarinne.

23. augustil 1988 korraldati Eesti, Läti ja Leedu inimkett Tallinnast Vilniusesse, mis sai nimeks Balti kett.

1988. mais organiseeris Interrinne Toompeal meelevalduse. See meelevaldus lõppes ilma suurema vägivaldaga, sest E. Savisaar kutsus eestimaalasi appi, esinedes raadios üleskutsega „Toompead rünnatakse! Kordan, Toompead rünnatakse!“

Jaauanuaris 1991 saabus Tallinna Boris Jeltsin, et kohtuda kolme Balti riigi peaministritega

E. Savisaare, A. Gorbunovsi ja V. Lansbergisega. 20. augustil 1991 saabus Tallinna Pihkva 76. dessantväelaste polk soomukitega ja üritasid hõivata Tallinna teletorni, raadiomaja ja Toompea lossi. Läbirääkimiste tulemusel lahkusid dessantväelased järgmisel päeval ilma verevalamiseta. Kõik need eelnevad sündmused ja riigipöörde katse 19.-21. augustil 1991 Moskvas sillutasid teed Eesti Vabariigi taasiseseisvuse väljakuulutamisele.

20. augustil 1991 kell 23.03 kuulutas Ülo Nugis välja haamrilöögiga Eesti Vabariigi taasiseseisvumise. 105st ülemnõukogu saadikust oli kohal 70. Otsuse poolt hääletas 69 saadikut. Kaido Kama ei hääletanud.

Vanu asju tasub meeles pidada, sest ajalugu on sageli hea õpetaja, kui me viitsime õppida.

Ühendame jõud Eesti elu edule, sest suuri asju saab teha ainult koos.

AIMUR TALU

Abja kultuurimaja Lasteteater Cipolino võlub publikut etendusega „Imeline muna”

Abja kultuurimaja lasteteater Cipolino on sel suvel pakkunud teatrielamust etendusega „Imeline muna” nii Abja-Paluoja, Mõisakülas, Suure-Jaanis kui ka Kuhjaverre teatريفestivalil. Noored näitlejad on iga esinemiskorraga üha enam publiku südameid võitnud, näidates üles suurt pühendumust ja andekust.

Kuhjaverre teatريفestivalil, mis toimus seekord 20. korda, saavutasid Lenna Raska ja Liise Lukka eripreemia „Õnnestunud roll” ning kogu trupp pälvis „Parim lastetrupp” tiitli. Need tunnustused kinnitavad, et Cipolino noored suudavad tulevikus veel palju korda saata.

LIINA RASKA
lapsevanem

Tulge Apja teatrit tegema!

Ees vasakult: Anne Kaarmäe, Aino Pilt, Aime Jaakson, Lillia Andre. Taga vasakult: Kai Jõeste, Raivo Kutser, Martin Linder, Urve Birkavs.

Abja kultuurimajas on ikka teatrit tehtud. Juba 17 aastat tegutseb lasteteater Cipolino ja seda edukalt. Juhendajad Viive Niinemäe ja Ruth Mõttus. Kaks aastat tagasi alustas pärast mõningast pausi täiskasvanute näitetrupp. Selle aja jooksul on lavale toodud neli lühemat ja üks pikem etendus. On esinetud üle 20 korra Viljandi linna ja maakonna klubides, Viljandimaa täiskasvanute teatripäevadel Abjas, Paistus ja Kuhjaverre külateatrite festivalil. Trupis on kogemustega näitlejaid, aga ka neid, kes on alles esimest korda laval. Kõik ei tule alati nii välja nagu vahel tahaks. On olnud ka tagasilööke... Aga sellest saab üle ja tuleb ikka rõõmsalt jätkata.

Lavale tikub see inimene, kes on natuke edev. Teksti õppimine arendab ka mälu, esinemisjulgust, võimalust rollides elada teiste inimeste elu, suhelda erinevate isiksustega. Nagu elus ikka eksisteerivad kõrvuti naised ja mehed. Siit tulebki abjakate mure-meil on raske meeste rollidesse saada julgeid, asjalikke ja hakkajaid mehi. Me oleme väga tänulikud Halliste mehele Martinile, kes eemal elamisest hoolimata on kohal igas proovis. Meil on vahva Kai, kes meeste puudumisel oli nõus tegema peremehe roll, tehes seda väga usutavalt. Kuhjaveres nägime Võrumaa Sulbi külateatrit, kus nelja mehe rolli kandideeris kümmekond meest. Vat, see on tase! See näitab ka kogukonna tugevust. Ja nüüd kutsung Abja meeste! Kui tahate edaspidi kandideerida poliitikas, olla tegevjuhid, arendada oma väljendusoskusi, siis tulge meiega teatrilavale! Olete väga teretulnud! Helistage kohe Abja kultuurimajja, telefoninumber 5698 3806 ja andke endast teada.

Ega mulk ole ju kehvem kui võrukas.

ANNE KAARMÄE

Abja Meelespea näiteringi juhendaja

„123 223 tagasi ja edasi ja ..”

Tagasivaatavalt oli hooaeg 2023/24 minu juhendavate rühmade jaoks täis sagimist, võistlemist ja loomist. Laste ja noortega osalesime Tantsuolümpial, Rise&Dance võistlusel, tantsisime noorte laulu- ja tantsupeo tänuüritusel, Mulkide seltsi sünnipäeval, aga vaba aega veetsime ka kardirajal ja batuudikeskuses. Silmaringi laiendasime Wingega Tartus ERTALi rahvatantsuansamblike galakontserdil ja pisikesed päkapikud tantsisid AKG akendel tulukesed hõõguma. Täiskasvanutega möödus aeg paljuski seekord õppides ja luues ning ümber tehes, õmmeldes ja palju higistades. Isegi filmimas käidi - nii ilulemist kui higistamist. Karksi-Nuia tantsi-

vad jõuluvanad kogusid kuulsust näoraamatus ja üle Eesti tuli kiitvaid kaasa elavaid kommentaare mitmeid. Hooajale andsid erinevates toonides värve pulmad, luumurrud, töötoad, õmblemised, kinoseansid, mitmed ühisüritused ja uue tantsuõpetaja lisandumine kogukonda. Era-kordne sündmus minule juhendajana oli Viljandi tantsupidu, kus kõik üheksa tantsurühma olid esmakordselt koos peol. Suurepärase vastuvõtu saime viie rühmaga setomaal, nende kirmasel. Hooaeg kulmineerus rahvatantsijate jaoks suvelavastusega "Aig veerep armu müüda". Tahan ka siin öelda veelkord AITÄH kõikidele tantsijatele, teie peredele, tugivõrgustikele. Koos

on kergem ja toredam! Aitäh, et annate aega kultuurile, loomele ja koos tegemise jõule.

Oleme kuu aega nautinud suve, veetnud rohkem aega peredega ja ehk on mõned moosidki purkidesse jõudnud. Tõmbame augusti lõpuga veel sügava hingetõmbe, et valmistada vaim ette uue hooaja elevusteks. Septembris läheb tervelt 70ne pealine seltskond Itaaliasse festivalile esindama Karksi-Nuiat, Mulgimaad, Eestimaa! Samas tuksub juba mõtetes üldtantsupeo ettevalmistus ja uued tantsud. Vahepeal võtame esmakordselt ette ka rühmaga Samm Sassis Viljandimaa segarühmade päeva korralduse, Winge esimese suurema sünnipäeva, rahvarõi-

vaste täiustamised ja palju muud põnevat, mida suurtes seltskondades pimedal ajal elu kirgastamiseks võimalik teha on.

Tule sinagi! Meil on mõned kohad siin-seal pakkuda. Kirjuta mulle näiteks näoraamatu sõnumitesse ja aitan Sul edasi mõelda, millises koosseisus oleks Sul kõige mugavam ennast teostada ja seltskonda sulanduda. Seltskonnad alustavad kogunemistega septembri alguses ja ootavad liikmeidnaisrühm Mari, noorterühm Winge, segarühm Samm Sassis, segarühm Kannapööre, segarühm TantsuTulel.

Tule, tantsime!

BIRGIT VALLAS
tantsujuht

Halliste rahvamajas
Eakate päev
Loktoober
Kell 13.00

Akordionimuusika,
tants ja trall koos
Toivo Vaageniga!

Bussiajad:
Rinnu 11.15
Una Kariso 11.30
Vana Kariso 11.45
Kirju 12.00
Kulla 12.05
Päidre 12.30
Õisa 12.45
Kaarli 12.50

Eelregistreerimine kuni 23.09.2024
Õisu raamatukogus
Olli Aren 5167340
Ivi Alp 53482842
Koido Saun 53477212

13. - 14. 09. 24
XVI Meefestival
EESTI MEEPEALINNAS
KARKSI-NUIAS
TASUTA!

REEDE, 13. september Karksi ordulinnuses
18.00 Avamine, kontsert - Vokaalansambel MIRT
Tuleshow

LAUPÄEV, 14. september Karksi-Nuias:
9.00-15.00 Suur Meelaat
10.00 Laada avamine
11.00 Meetoitude ja -jookide degusteerimine, lemmikmee valimine (kultuurikeskuses)
11.00 Mesindusteemalise loengud ja töötoad (kultuurikeskuses)
12.00 Simmani Trio - Marko Matvere, Jaanus Jantson ja Margus Põldsepp
Töötoad, näitused ja palju muud

VOKAALANSAMBEL MIRT
LÕOTSANOOBID
SIMMANI TRIO
MARKO MATVERE JAANUS JANTSON MARGUS PÕLDSEPP

TULE KOOS PERE JA SÕPRADEGA MAGUSALT AEGA VEETMA!

KANI FACTORY EML NUIA PMT PUIDUKODA COOP

Juubelihõnguline perespordipäev tõi kokku erinevad põlvkonnad

Juuliku viimasel laupäeval koguneti taas Uue-Kariste rahvamaja juurde, et tuua kokku pered ja nautida koos liikumist. Selline traditsioon on meie piirkonnas juba kahekümnendat korda ja seega teatakse, et juuliku viimane laupäev on spordipäev.

Lapsi osales võistlusel palju.

FOTOD: ANNE JÄRVIS

Vaatamata väikesele vihmasabinale ei jäänud meil ära ühtegi ala, mida olime planeerinud. Aastate jooksul on olnud väga erinevaid spordialasid millest osa võtta, olgu selleks siis saapavise, erinevad jooksud, teatevõistlused, kanuusõidud, noolevise jpm. Alates esimestest spordipäevadest on siiani alasid, kus igal aastal võimalik võistelda. Nendeks tavapäraseks võistlusteks on kindlasti ümber järve jooks, võrkpall ning pargijooks lastele. Viimastel aastatel saavad tugevamad end proovile panna ka rammumehe võistlusel.

Sel korral osales erinevatel võistlustel 62 eri vanuses võistlejat, siia lisanduvad veel kaasaelajad. Oli taas rahvarohke üritus, kus meenutati möödunud aastaid.

Rahvamajas said huvilised uurida eelnevate aastate võistluste protokolle. Kaksikümmend aastat on pikk aeg, paljud spordipäeval osalejad on juba ise lapsevanemad või vanavanemad ja tulevad ikka kodukanti, et sellest toredast traditsioonilisest üritusest osa saada. Saime taas kogeda kui olu-

Võrkpallivõistlus.

line selline ettevõtmine paikkonnale on. Ühised kokkusaamised on alati toredad, saime kiita, et oleme seda traditsiooni edasi viinud.

Külade seltsi poolt suur tänu kõigile, kes leidsid aega ja tahtmist sel päeval Uue-Karistesse sõita ja terve päev erinevaid tegevusi teha. Oluline on siinjuures tänada kõiki neid, kes seda päeva toetasid ja aitasid ettevalmistusi teha. Suur tänu Popsi Köögile ja neile, kes hoolitsesid selle eest, et pika päeva jooksul kellegi kõht tühjaks ei jääks.

ANNE JÄRVIS

Uue-Kariste Külade Selts

Perespordipäeva rivistus.

Karksi Ratsu kiirmaleturniiri võitis suurmeister Igor Svõrjov, Mulgi valla parim Aivo Joamets

Karksi Ratsu kiirmaleturniir peeti 10. augustil 2024 a. Karksi-Nuia kultuurikeskuses. Tänavu osales 79 maletaja hulgas oli ka üks Ukraina ja neli Läti maletajat.

Turniiri avamise järel meenutati 2022. a Mulgi valla parimat maletajat ja Karksi-Nuia aukodanikku Eugen Jentsi (21.10.1925–6.5.2024), mullu saavutas ta kolmanda koha.

Tänavu oli parim Mulgi Valla maletaja Aivo Joamets 4,5 punktiga.

Esimest korda osalesid turniiril 2 maailmameistrit, Regina Narva (SK Reval-Sport) ja Monika Tsõganova (MK Areng), kes Eesti koondises mängides tulid naiste senioride klassis esikohale.

Turniiri võitis suurmeister Igor Svõrjov, kes esindab Tõnu Truusi malekoolkonda, 6,5 punktiga 7-st. 2.–5. kohale jäid 5,5 punktiga Andis Strumpe (Läti), Henry Jõgi (MK Areng), Maris Koops (Läti) ja Jaan Narva (MK Faalanks).

Tuleval aastal on kavas pidada Karksi Ratsu kiirmaleturniir 9. augustil.

REIN RUUS
turniiri peakorraldaja

Aivo Joamets (Mulgi vald) ja Ants Sõrgava (Viljandi).

FOTO: REIN RUUS

Mulgi vald Eesti suvemängude viies

17.–18. august toimusid Saaremaal 49. Eesti omavalitsuste suvemängud. Mulgi valla esindajad olid väljas viiel võistlusel kokku 17 sportlasega.

Kahe päeva ja kõikide alade kokkuvõttes saavutati üldarvestuses 41 omavalitsuse seas 23. koht. 5001–8000 elanike arvestuses tubli 5.koht, meie

ette jäi naaber Tõrva vald ja meie taha Põhja-Sakala vald. Selles grupis oli parim Kiili vald.

Mulgi vallale tõi parimad punktid naiste 3x3 korvpall, kus Abja korvpalliklubi noored pidasid maha ilusaid mängu. Saadi väga häid kogemusi naiste vastu kiiret mängu ja täpset kätt nõudvates mängudes. Kokkuvõttes saadi tubli 6.koht. Mulgi valla eest mängisid Saskia Pöder, Grete Ruusojä,

Angelina Tiru ja Emilia Eliis Leighton, tüdrukuid juhendas Elisabeth Rõigas. Tüdrukud olid väga tubli!

Kergejõustikus osaleti kolme sportlasega ja 27. osalenud omavalitsuse seas saadi 17. koht. Võistluste parima tulemuse tegi Taimo Tugi, kes meesveteranide odaviskes sai teise koha, Kristina Pihlap saavutas U18 neidude kuulitõukes 4.koha ja Maarika Meier naisvete-

ranide kettaheites 5. koha.

Mulgi valla noored võrkpallurid löid kaasa meeste turniiril. Meeskond sai palju vajalikke mängude ja kohamängude. Mängud olid huvitavad ja võideldi iga palli pärast, eks ikka oli mängudes nii tõuse kui mõõnasid. Meeskonnas mängisid: võistkonna mängija-treener Teet Meerits, kapten Karl Matias Kuusk, Tanel Rehe-

maa, Romet Arak, Miica P.J Ruhonen, Steven Tiho-mirov, Anders Olaf Hendrik, Rivo Allsoo, Kristjan Hanni. Turniiri kokkuvõttes saadi 19. koht.

Kettagolfis olime ka esindatud ühe mängijaga ja saime sealt kätte 20. koha punktid.

Spordijuhtide võistlusest sai oma grupis kolmanda koha valla spordijuht Taimo Tugi ning tõi oma osalusega vallale 25 punkti.

Aitäh kõikidele tublidele sportlastele, kes valda nendel mängudel esindama tulid, olete väga tublid ja loodame, et järgmistel suvemängudel, mis toimuvad aasta pärast Kambja vallas, oleme veelgi tugevamad ja osavamad!

Kõiki tulemusi on võimalik vaadata Eestimaa spordiliit Jõud kodulehelt

TAIMO TUGI
Mulgi valla spordijuht

Halliste kool
150

Head Halliste kooli vilistlased ja töötajad!
Halliste kool tähistab
oma 150. aastapäeva piduliku aktusega
laupäeval 21. sept 2024 kell 14:00.
Olete oodatud!

Osalemisest palume teada anda
hiljemalt 12. sept 2024 skaneerides QR- koodi

või hallistepohikool@mulgivald.ee
ja tel: 43 63 131

Mõisaküla kiriku 90. aastapäev

Laupäeval, 5. oktoobril kell 14 tähistame Mõisaküla kiriku 90. aastapäeva. Jumalateenistusele ootame aegade jooksul kogudust teeninud vaimulikke, samuti külalisi ja kaaslasi Viljandi praostkonnast ja naaberkogudustest. Aastapäevale tulevad Soome sõbrad Nurmijärvilt, jutlustab sealne pastor Ari Tuhkanen. Kena kontserdiga esinevad kammerkoor Kungla ja Abja Accordion Bänd.

Arhitekt Alar Kotli projekteeritud Mõisaküla kirik pühitseti 22. juulil 1934. aastal ehk madlipäeval ehk Maarja Magdaleena mälestuspäeval. Kirik hävis tulekahjus 30. aprillil 1983. 1995. aasta sügisel alustati kiriku taastamist ja tänaseks on taastamisega suuresti valmis saadud. Vaja on teha veel sisetööd tornis ja torni aluses ruumis. Tänavu on valminud kiriku uus altar, aga tuleb veel hankida ka altarikatted.

ARVO LASTING

Mõisaküla kirik.

FOTO: ERAKOJU

Rukkimaarjapäev Tuhalaane koguduses

Ristikäik ümber Tuhalaane Jumalaema Uinumise kiriku: EAÕK Karksi-Nuia Püha Aleksei koguduse vanem Olga Palu (vasakult), Tuhalaane koguduse liige Leen Rahn, Karksi-Nuia koguduse lugeja Richard Ruusmann, Tuhalaane koguduse preester Kristjan Otsmann ning Soome õigeuskirikku Kuopio koguduse koorijuht Jyrki Ojapelto. FOTO: ENN SARV

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Tuhalaane Jumalaema Uinumise kogudus tähistas 15. augustil koguduse templipüha ning teenis kirikuhoone varemete kõrvale üles seatud altari ees jumaliku liturgiat.

Liturgiale järgnes väike veepühitus ning ristikäik ümber kiriku varemete, mille käigus koguduse preester Kristjan Otsmann pühitses kirikumüürid.

Õigeuskirikus on tavaks saanud, et koguduse templipühal toimetatakse nii liturgia, veepühitus kui ka pühitsetakse ümber kiriku toimival ristikäigul kirikuhoone.

Jumalateenistused Tuhalaane Jumalaema Uinumise koguduses toimuvad peale rukkimaarjapäeva tavaliselt iga kuu kolmandal pühapäeval.

Mälestades kirikuõpetaja Villu Jürjot

FOTO: RAIMOND VAHER

Õpetaja Villu Jürjo
12.11.1950 – 31.07.2024

Koguduse kõige suurem ressurss on tema inimesed. Kõige enam hoiame oma palveis inimesi, kõiki, kes tulnud ja siis läinud ja neid, kes pole kunagi tulnudki. Ja hingekarjaseid, kes siin rahvast teeninud, siis erinevatel põhjustel läinud, viidud... Ja neid, kelle teenimine Karksi koguduse elule tuntavat mõju avaldanud. Seni viimasena neist õpetaja Villu Jürjo.

Õpetaja Villu Jürjo on öelnud, et saanud kord ilmutuse selle kohta, kuidas tema osaks on ehitada üles kaks väikest kirikut ja üks suur. Valmis on ehitatud Kraavi abikirik, Tartu Maarja kogudusemaja kirikusaal ning Narva Suurkirik.

Nägime meie, millise innuga õpetaja suheldus pooleliolevasse Karksi kiriku remonti, uuris kiriku hoonete olukorda muinsuskaitse ameti poolt tellitud kirikuhoonete ülevaatuse aruandes ja kavandas uusi töid.

Teine, millesse õpetaja Villu kirglikult süüvis, oli ajalugu. Kogutud ajaloolise materjalile toetudes on Jürjo avaldanud arvukalt raamatuid, buklette ja artikleid, koostanud püsiekspositsioone ja näitusi kirikutes ja muuseumides. Mõne nädala jooksul oli Villu meie kandi erinevatelt inimestelt eri kohtades kokku kogunud

suurel hulgal esialgu kättesaadavad kirjalikult vormistatud väljaandeid Karksi kiriku ja koguduse kohta. Ta jõudis planeerida meie koguduse ajaloo talletamist ja arhiivi korrastamist. Tema materiaalsel toel sai koguduse ettevõtetud pastor Georg Rosenberg vanema hauasammas taastatud. Jaanipäeval, kalmistupühal vanal Papi kalmistul, sai see ka taas pühitsetud.

Villu Jürjo esimeseks sissejuhatajaks ettevõtmiseks Karksis sai kohtumised mitmete oluliste kihelkonna elu mõjutavate asutuste ja inimestega vallas, kultuurikeskuses, hooldekodumaterjalile toetudes on Jürjo osalenutega. Õpetaja Jürjo hindas ka praeguse koguduse inimeste töid, nägi edasiliikumise võimalusi ja õhutas meid uutele tegemistele. Vaatamata vaimuliku töö suurele koormusele mitmetes Viljandi praost-

konna kogudustes, oli Jürjo ikka kohal, kui koguneti piirkonna jaoks olulistele sündmustele, olgu see Vabadussõjas langenute mälestamine või Karksi kihelkonnapäevade avamine. Jürjo võttis ka aega, et olla kohal kui kiriku ukseid olid avatud Teeliste kirikute külalistele ja inimestega suhelda.

Õpetaja Villu Jürjo sai meid teenida ligikaudu viis kuud aga mõjutas oma tegutsemisainu ja reaalsete ettevõtmistega koguduse tegemisi siis ja tulevikus. Andku ühe koguduse sõbra sissekanne kiriku külalisteteraamatus õp. Villu lahkumise järel: „Ja lahkudes võtab ta laterna ning süütab taevast ühe tähe...“ - lootust ja igatsust valguse otsimise järele.

Tänulik Karksi
Peetri kogudus

Abja Gümnaasium
ja vilistlased

KOGUDUSTE TEATED

EELK KARKSI PEETRI KIRIKUS

15. septembril kell 14 jumalateenistus armulauaga. Päevateema: Jumala hoolitsus.
29. septembril kell 14 jumalateenistus armulauaga. Päevateema: Kristlase vabadus.

Talituste teemal (ristimine, leer, laulatus, matus, piht) palume võtta ühendust hoolidajaõpetaja Hedi Vilumaaga.
Tel 5348 5573, e-post: hedi.vilumaa@eelk.ee

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!

Annetuse kogudusele saab teha a/a nr. EE401010302010444001.

EELK HALLISTE PÜHA ANNA KIRIKUS

1. september kell 12 Halliste kooli kooliaasta avapalvus
8. september kell 11 16. pühapäev pärast nelipüha, ussimaarjapäev, missa.
22. september kell 11 18. pühapäev pärast nelipüha, missa.

EELK Halliste teenib Püha Anna kogudust hoolidajaõpetajana õp Allan Kährik. Info: telefonil +372 507 0293.
Meilitsi: allankahrik@gmail.com või allan.kahrik@eelk.ee
Kirik avatud K-P kell 11–16.

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!

Annetused EELK Halliste Püha Anna koguduse nimele saad teha pangas SEB EE881010302007156001 või koguduse nõukogu liikmete kaudu.

EAÕK TUHALAANE JUMALAEMA UINUMISE KOGUDUSES

15. septembril kell 10 Palveteenistus

IN MEMORIAM

UNO LÕHMUS

30. oktoober 1952 Mõisaküla – 7. august 2024

Uno Lõhmus oli eesti jurist ja õigusteadlane. Ta lõpetas 1971. aastal Abja Keskkooli ja 1976. aastal Tartu Riikliku Ülikooli õigusteaduskonna ning sai 1986. aastal Leningradi ülikoolist õigusteaduste kandidaadi kraadi.

Uno Lõhmus huvitus alati Abja Gümnaasiumi elust ja käekäigust 2023 aasta Abja Gümnaasiumi sünnipäeval pidas ta koos akadeemik Lauri Mälksuuga vilistlastele loengu Rahvusvahelisest õigusest.

Ta oli aastatel 1977–1998 advokatuuri liige, aastatel 1994–1998 Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunik, aastatel 1998–2004 Riigikohtu esimees. On olnud ka Tartu Ülikooli kriminaalõiguse professor. Alates 11. maist 2004 kuni 23. oktoobrini 2013 oli ta Euroopa Kohtu kohtunik.

Tunnustused:

- 2005 Valgetähe II klassi teenetemärk
- Eesti Advokatuuri teenetemedaliga 2009. aastal
- 2022. aastal andis justiitsminister Lea Danilson-Järg Uno Lõhmusele põhiseaduse 30. aastapäevale pühendatud Eesti õigusteadlaste päevadel üle «Õiguse eest seisja» auhinna.
- Eesti Teaduste Akadeemia medal 2023. aastal.

Uno Lõhmust iseloomustavad temaga koos töötanud või temaga kokku puutunud inimesed vaid kõige paremate sõnadega.

KUHU MINNA

ABJA KULTUURIMAJA

Pärnu mnt 28, Abja-Paluoja

I korruse fuajees: septembris-oktoobris- Hülle Haabi maalinäitus „Mind ümbritsev ...“

7. septembril kell 10–14 Soome-ugri hõimukohvikute päev. Soome-ugri hõimurahvaste lood, muusika, käsitöö ja maitseid.

19. septembril kell 17 Abja Meelespea peoõhtu. Külaskäik Soomaale kus tutvume haabjate ehitamise ja kasutamise. Toimuvad ka mulgi toidu töötoad, kus tutvustame külalistele mulgi toite ja koome ka ühise vaiba koos meie külalistega.

24. septembril alates kella 10 Hindpere optika. Silmade kontroll ja prillide müük. Eelregistreerimine kella 9-16 telefonil 5323 2454.

ABJA RAAMATUKOGU

Pärnu mnt 28, Abja Paluoja

10.–30. september lasteosakonnas näitus „Põlvest põlve“
1.–10. september lasteosakonnas väljapanek Jaan Rannapi loomingust.

Jaan Rannapi sünnipäeval, 3. septembril, tänavuse Rannapi nim jutuvõistluse väljakuulutamise.

1.–30. september näitus „Vanus pole mingi number!“

Veel kestab üle-eestiline raamatukogude suvine templimäng „Avasta Eesti raamatukogusid“ 1.05.–1.10.

Abja raamatukogu on avatud: E, T, K, N 9.30–17.30
R 9.30–15.00

ABJA PÄEVAKESKUS

Pärnu mnt 10, Abja-Paluoja

Esmaspäeviti kell 13 jututuba, kuhu on oodatud ka Lõuna -Mulgimaa Puuetega Inimeste Ühingu liikmed.

Teisipäeviti kell 14 ja 18 on saviringid Lea juhendamisel, saviringi osalustasu 5 eurot.

Kolmapäeviti kell 15.30 käsitööring Veronica juhendamisel.
Neljapäev on päevakeskuses erihoolekande päralt (igapäevaelu toetamise ja toetatud elamise teenus SKA otsuse alusel).

Reedeti toiduring kell 13, toiduringi osalustasu on 2 eurot. Ootame kõiki huvilisi!

Info päevakeskusest või tel 578 77820.

Projekt „Kultuuririkkuse aastal loodud suhted kogu eluks“ Abja päevakeskuses.

Projekti kestus kuni 31.12.2024.

2024. aasta on kultuurilise mitmekesisuse ja lõimimise aasta, mis ühendab erineva kultuurilise taustaga inimesi. Toidu abil leitakse alati ühine keel kergesti ja oma toidukultuurist rääkimine ja oma toidukultuuri tutvustamine ühendab ning loob sõprussidemeid kogu eluks.

Päevakeskus kutsub erinevate kultuurilise taustaga inimesi külla Mulgimaale, tutvustame Mulgimaa kultuuri ja sh ka meie toidukultuuri ning tutvume meie külaliste toidukultuuri ja käsitööga. Meile tulevad külla aserbaidžaanlased, marilased, udmurdid, ukrainlased. Külaskäik Soomaale kus tutvume haabjate ehitamise ja kasutamise. Toimuvad ka mulgi toidu töötoad, kus tutvustame külalistele mulgi toite ja koome ka ühise vaiba koos meie külalistega.

Iga kohtumise eel anname ürituse toimumisest eelnevalt infot.

HALLISTE RAAMATUKOGU

Kulla Leerimaja

Raamatunäitused:

2.–30. september raamatunäitus „Helga Nõu 90“

2.09.–31. oktoober raamatunäitus „Halliste koolis üles kasvanud JAAN RANNAP“ Halliste põhikoolis.

2. maist 1. oktoobrini templimäng „Avasta Eesti raamatukogusid“.

10.–11. ja 17.–27. septembrini on raamatukogu suletud.

HALLISTE RAHVAMAJA

Halliste

2. septembril kell 17 alustab uut hooaega *line*-tants. Oodatud on kõik liituma terve hooaja vältel.

1. oktoobril kell 19 eakate päev. Külla tuleb Toivo Vaagen akordionil.

KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUS

Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia

2. september kell 15 Ene Mets ja Jekaterina Šakalite näituse avamine.

2.–30. september Ene Mets ja Jekaterina Šakalite näitus sinises saalis E–N 9–17, R 9–15.

2.–30. september käsitöö näitus „Kirikirjad kindalt seinale“, II korruse fuajees E–N 9–17, R 9–15.

13. september kell 18 XVII Meefestivali avamine Karksi ordulinnuses, tuleshow TASUTA!

13. september kell 18.30 vokaalgrupp MIRT kontsert Karksi kirikus. TASUTA!

14. september kell 9–17 Meefestivali laat, Laadalaval kontsert: Simmani Trio, Marko Matvere, Jaanus Jantson ja Margus Põldsepp ja teised; mesindusteemalised loengud, meetoitute ja -jookide konkurss, lemmikmee valimine, töötoad, näitused TASUTA!

27. september kell 19 Tantsuõpetajate päeva kontsert.

28. september kell 18 Lõõtsanoobide plaadiesitluskontsert.

Oktoober

1. oktoober kell 12 eakate päeva tähistamine.

4. oktoober kell 18 Mulgi valla õpetajate päeva kontsert.

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia

Raamatunäitused:

2. september–30. september „Las kallab!“

2. september–30. september „Pisike, aga tugev“

2. september–30. september „Kirjanik Siiri Laidla juubeldab“

MÕISAKÜLA KULTUURIMAJA

Kiikre 13, Mõisaküla

20. septembril kell 18 Mõisaküla näiteringi etendus „Külalistemaja laibaga“. Pääse 10.-

1. oktoobril kell 13.09 eakate päeva tähistamine. Külla tuleb Abja kultuurimaja näitering Meelespea etendusega „Kosilase kimbatused“, kaetud kohvilaud. Anna oma tulekust teada kultuurimajja 26.09 525 6049.

MÕISAKÜLA MUUSEUM

Kesk tänav 4, Mõisaküla

01.09–31.10 näitus „Meie kool“. Mõisaküla kooli lugu läbi aastakümnete pildis, sõnas ja esemetes.

01.09–31.10 näitus „Rõõm spordist“. Mõisaküla Keskkooli Spordiselts ÜLO karikad, vimplid ja medalid aastatest 1982–2022.

ÕISU RAAMATUKOGU

Ringi 3, Õisu

9. septembril kell 11 UNESCO kirjaoskuse päeva tähistamine – lugemistund.

MAAL ELAMISE PÄEV
21. septembril kell 11.00
Halliste Põhikooli ees

Halliste

11.00 Avamine

11.30 Mulgi häärberite bussituur koos Andres Rõigasega.
Eelregistreerimine telefonil 53420346.
Algus Halliste kiriku parklast

11.30 Laste sportmängud

11.30 täiskasvanute sportmängud

12.00 Kirikukontsert. Duo Jaak Tuksam ja Ain Agan

14.00 Halliste Põhikool 150. Kontsert- aktus

Avatud Kulla Leerimaja
Naiskodukaitse pakub pannkooke

TASUTA!

HALLISTE
Maal elamise päev

MAAL ELAMISE PÄEV
21. septembril kell 11.00
Halliste Põhikooli ees

Halliste

TULE MAAL ELAMISE PÄEVALE

21. septembril toimub üle riigi maal elamise päev. Mulgi vallas keskendutakse sel aastal Halliste piirkonnale. Tore kultuuriprogramm pakub tegevusi kõigile.

Esinevad kohalikud lapsed ning Naiskodukaiste Sakala malev pakub kõigile pannkooke ja kuulutatakse välja Mulgi valla kaunim kodu.

Andres Rõigase muheda jutu saatel saab osa võtta Mulgi häärberite tuurist ning keskpäeval toimub tasuta kontsert Halliste kirikus. Esinevad Jaak Tuksam ja Ain Agan. Samal päeval tähistab suurt juubelit Halliste põhikool, kes ootab kõiki oma 150. aastapäeva pidulikule aktusele!

Duo Jaak Tuksam ja Ain Agan

*Tulge Maale elama!
Mulgi vallas on ää! Tule ja jää!*

HALLISTE
Maal elamise päev

ABJA

NOORTEKESKUSE

15. SÜNNIPÄEV
26.09.2024
PÄEV ALGAB 12.00

Laulame ja lööme tantsu

Mängime ja trallime

17.30 Lõõtsanoobid

18.00 Külamehed

Kooli tn 2 õuealal

Info: abjanoortekeskus@gmail.com, tel: +372 53001211

Õnnitleme uusi vallakodanikke
ja nende vanemaid

28. juunil sündis Leane ja Kristo Geringu
perre poeg **KERON**

22. juulil sündis Hella ja Jürmo Schneideri
perre poeg **TARVI**

23. juulil sündis Eneli ja Margus Beršteini
perre poeg **MARKUS**

Mulgi arvutid
Üits kige paremp puut
Printerikassetid
IT hooldus
Arvutid

Lossi 20, Viljandi
tel. 5611 0405
E-R 10-18, L 10-14

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

26. september alates 10.00
ABJA KULTUURIMAJAS
Etteregistreerimine (kell 9-16)
telefonil **5323 2454**

*kuivasilmatest
*silmarõhu nõõdmise
*optilised päikesepriidid

HINDPERE OPTIKA

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

*Teq moodub ja riivab nii mõnda,
elu viib paljugi käest.
Aja õigus on võtta ja anda,
kuid mälestus on jääv...*

MÄLESTAME

SULEV KOORT
27.07.1976-29.06.2024

KALJU SIIMAN
20.03.1945-01.07.2024

VELLO STAALFELDT
18.05.1938-03.07.2024

JÜRI KIVISELG
25.03.1956-10.07.2024

TIIU-REET SAAR
06.10.1944-08.07.2024

EDGAR VAGLAOTS
01.09.1934-12.07.2024

ELLE KUTTI
14.12.1948-14.07.2024

TÕNU LÕHMUS
09.09.1942-14.07.2024

HELJO KUNIMÄGI
20.08.1947-26.07.2024

JEVGENI SEMJONOV
25.05.1946-31.07.2024

REINO VARBLANE
08.03.1954-03.08.2024

TÕNU HUNT
11.04.1962-08.08.2024

LEILI MARTINSON
20.04.1933-08.08.2024

ARVO TEDER
12.06.1972-12.08.2024

ILME TEEREP
28.03.1964-26.08.2024

SIRJE AINSAR
21.02.1957-26.08.2024

**Õnnitleme septembrikuu
sünnipäevalapsi!**

1. september ELLI AASA LAIN KIVISILD GALINA HERA	95 85 80	11. september EEVI TIKO	86	21. september VALLI RULL	94
2. september PAVEL EHVİK	83	12. september LEMBI SIKK	87	22. september JUTA VAABEL	92
3. september LEIDA LEPLAND TIIU PURTSAK	91 82	13. september MARGE PRIIMÄGI	81	24. september EVI KESVATERA	83
4. september ARMA ERELINE MAIA LOIT	87 80	14. september ILMAR LEPPİK JAAK VIIRA	90 80	25. september ARVO TINN RITA KAUNISSAAR ASTA-VIRVE LIBEK VALDEKO JUHKAM HELVE VIINAPUU	81 86 81 75 75
5. september JAAN PARTS KRISTA RAUDE AIVAR VOMM IRINA ORMUS	89 84 70 70	15. september ENDEL KUHI SALME NIRK HELVE HALLA	81 96 85	27. september KAIE UUELT	86
6. september JÜRI KIIVIT ASTA LAANSOO	87 86	16. september ENNO RAHE ANDRES REINVÄLI	85 70	28. september OLESJA ROOSMAA	70
7. september ASTA LÜKK	90	17. september ANTS JUHKAMSON SALME KAHU ENE KUKK	84 88 83	29. september IIRA OLESK KOIDULA MÄGI HELLE RETSEP AILE MEISTER	90 90 83 80
8. september VOLDEMAR TAMM AVO LAMP LINDA SOO	94 81 90	18. september ÜLLE LUSTE	70	30. september KAAREL KUNINGAS HELJU-MARIE RISO MARTIN LINDER MARE LÄÄTS	83 91 80 80
9. september ARVO KUUSK KARIN VAHER	83 70	19. september JAAN ANNAST ANNI KÖSTER KÄRT JAADLA	82 88 81		
10. september JAAN ELBLAOS JAAK KADAK	87 81	20. september ODE KÕRGE LUULE PEDANIK MARJE KIIVIT LAINE VAINONEN	86 86 85 70		

ARHITEKTUURNE PROJEKTEERIMINE ESKIISIST EHITUSLOANI

Arhitektuurne ja ehituslik projekteerimine
Ehituslubade taotlemine
Detailplaneeringute koostamine
Projekteerimisalane konsultatsioon

www.ekelisprojekt.ee

Meeldivat koostööd soovides,
arhitektuurbüroo töökas kollektiiv

+372 5632 7877

info@ekelisprojekt.ee

EKELIS PROJEKT
ARHITEKTUURIBÜROO

Karksi-Nuia Pensionäride Ühendus

ootab eakaid

JUTUTUPPA

24. septembril 2024 kell 11

Kalda tn 6B Karksi-Nuias

Ostan vene kellasid (ei
pea olema töökorras)
fototehnikat, heliplaate,
kassette, raamatuid ja
muud vanavara nt kolimine.
Tel 5872 5458.

Ostan nostalgilisi
lauanõusid, keraamikat,
kujukesi, ehteid jms.
Tel 5356 0761 Liina

**Küttepuude,
pelleti ja briketi
müük üle Eesti.**

www.puu24.ee
või helista 520 0093,
600 0136.

Ostan teie auto, kaubiku
või maasturi. Tehniline
seisukord ei oma tähtsust.
Vajadusel registrist
kustutamine ja äravedu
puksiiriga. Tel 5630 4306.

MULGI VALLA LEHT
MULGI SÕNA

**TELLI
REKLAAM
MULGI
SÕNAS**

www.mulgivald.ee

Ostan nõukogude
aegsete sõiduaudode
kasutamata varuosi.
Võib pakkuda
seismajäänud
VAZ sõidukit.
Tel 5565 1952